



ZAGREB

45 godina djelovanja Collegiuma pro musica sacra



Prijatelji ansambla »Collegium pro musica sacra« i drugi poklonici crkvene glazbe okupili su se u ponedjeljak 20. veljače u dvorani »Vijenac« Nadbiskupijskoga pastoralnoga instituta u Zagrebu na predstavljanju monografije don Antona Šuljića *Vjera kao pjesma*. Monografiju su zajedno objavili ansambl i Kršćanska sadašnjost o 45. godini djelovanja Collegiuma. Predstavljanju su nazočili i krčki biskup Ivica Petanjak, zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško, vrhovna poglavarica Družbe Naše Gospe s. Martina Koprivnjak, kao i poseban gost prof. emeritus Ivan Golub, iz čije je misli u okviru jednoga predavanja na simpoziju o 25. obljetnici Collegiuma izdvojen i sam naslov monografije.

Biskup Šaško prenio je čestitke zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića. Ukazao je na znakovitost održavanja predstavljanja u dvorani u kojoj se odvijaju zasjedanja Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, koja će upravo ovoga tjedna na rasporedu imati raspravu o liturgijskim slavljinama. Ova je knjiga prilog pristupanju našoj crkvenoj i nacionalnoj povijesti s gledišta događanja u glazbenoj kulturi. Iako je taj dio u knjizi opsegom najmanji, posebno je zanimljivo vrijeme od osnutka

Collegiuma do hrvatske državne samostalnosti. U tom se razdoblju zrcale događaji koji i danas pobuđuju divljenje, pitanja novih naraštaja i pitanja novim naraštajima, jer svako područje hrvatske kulture vapi za iznošenjem istine iz doba i o dobu komunističkoga totalitarizma. Collegium svojim nastajanjem, žarom i prisutnošću odražava razdoblje koje je gotovo podudarno s gibanjima liturgijske i sveopće obnove Crkve u skladu sa smjernicama Drugoga vatikanskoga koncila. To je vidljivo od uporabe pojmovlja, preko razvoja terminologije vezane uz crkvenu i liturgijsku glazbu, pa do sadržajnih okosnica naravi glazbe kao liturgijskoga čina, rekao je biskup Šaško. U osvrtu na sam naslov knjige, naglasio je: »Donositi Radosnu vijest, donositi utjelovljenu Božju prisutnost. To postaje razlogom raspjevanosti. Naslov knjige 'Vjera kao pjesma' zato rado čitam koristeći glagolske oblike: Vjerovanje koje pjeva ili: Vjerujem, stoga pjevam; ili pak u obratu filozofijskim izriječkom: Pjevam, dakle – vjerujem! A dvije redovnice Naše Gospe, dvije notredamke, ostale su duhom tamo u Gorju s kojega se vidio i Betlehem i Golgota i uskrсни Getsemani; očuvale su u sebi odjeke Elizabetine i Marijine radosti, znajući da je najizvrsnija pjesma Magnificat, jer je to dvoglasna pjesma bez koje kršćanstvo ne može: pjesma rođena u srcu i na usnama dviju žena po kojima je

Bog naizgled nemoguće učinio mogućim, djelo Božjega Duha.«

Collegium – potreba i potencijal

Direktor Kršćanske sadašnjosti dr. Stjepan Brebrić istaknuo je da je Collegium pokrenut upravo pod pokroviteljstvom KS-a, zahvaljujući ponajviše organizatorskim i drugim sposobnostima prof. dr. Josipa Turčinovića koji je od početaka u Collegiumu prepoznao i potrebu i potencijal. »Prvi prospekti, organizirani nastupi, prva gramofonska ploča i prva audiokaseta, to su ujedno i prvine KS-a na području audiovizualnih sredstava jednoga od svojevremenih značajnih područja nakladničke djelatnosti naše izdavačke kuće. Danas je suradnja između KS-a i Collegiuma simbolički očitovana upravo ovim zajedničkim izdavanjem sadržajem bogate i značajne monografije«. Brebrić se osvrnuo i na određenu sličnost između Collegiuma i KS-a i to »sličnost od nadahnuća, preko vizija i napornoga rada, do svojevrstne institucionalizacije, što se dogodilo u našoj Crkvi, kulturi i društvu u onom milosnom razdoblju poslijekoncilске obnove«. Vjerojatno nitko ne će dovesti u pitanje djelovanje Collegiuma u ovom našem trenutku, bez obzira na to što se može činiti da je takav ansambl potrebniji u onim vremenima u kojima se za sakralnu glazbu moglo činiti da je stvar modernih potreba ljudi i da je takva glazba štovise u suptrotnosti s tada proklamiranim svim obilježjima kulture, pa čak



i s umjetničkim ukusima, kao da je o takvim preferencijama uopće dopustivo i moguće nešto proklamirati. Ono što predstavlja kreativni lom tradicionalnih i novih kreativnih stilova sakralne glazbe malogdje se događa s takvim intenzitetom i na toj razini kvalitete kao danas u Collegiumu. Zašto osobno vjerujem u budućnost Collegiuma, kao što vjerujem u budućnost KS i drugih sličnih zaslužnih kulturnih, umjetničkih ustanova na našem prostoru i u našem podneblju? Zato jer treba vjerovati Bogu, ali treba vjerovati i u svoj narod, zaključio je Brebrić.

Collegium – temelj za osobni rast i nove zborove

S. Imakulata Malinka, vrsna glazbenica koja je svoje znanje stečeno na inozemnim učilištima s velikim žarom prenosila na mnoge naraštaje studenata Instituta za crkvenu glazbu KBF-a u Zagrebu te sve svoje talente ugradila u »svoje dijete« Collegium, kroz niz slika oslikala je svoje prijateljevanje i čežnju za uzvišenom glazbom od djetinjstva, od kada »sluša kao u snu da oblaci pjevaju u visinama, a vjetar svira u njihovoj sjeni«.

Predstavljanje monografije bilo je prigoda da se čuju i nekada aktivni članovi ansambla, koji i danas prate njegov rad. Prof. Sead Ivan Muhamedagić posvjedočio je što je Collegium značio za njegov duhovni rast. Istaknuo je kako se 1975. počeo pripremati za krštenje koje se zbilo na Uskrs 1977. u kapeli sestara Naše Gospe. »Bio sam mlad, no nisam se pokajao i danas bih učinio isto. No, da bi to bilo moguće trebao sam imati utočište, bazu, a tu mi

je bazu pružao Collegium, tu sam učio i publicistički zanat. Naučio sam mnogo o glazbi, a to mi je bilo kasnije od koristi jer sam prevodio muzikološku literaturu. Collegium je rastao, a ja sam davao svoj doprinos i to je bio primjer socijalne integracije osobe s hendikepom«. Osvrnuo se i na djelovanje Collegiuma te naglasio promoviranje sakralne glazbe u vremenu prije devedesetih godina, zahvaljujući koncertima u Hrvatskom glazbenom zavodu. No istaknuo je i odvažnost s. Imakulate koja je 1987. napravila iskorak te je održan koncert božićnih pjesama u aranžmanima za tamburaški orkestar. Govoreći pak o ansamblu danas odnosno ubuduće, važnim je naglasio gregorijanski koral kojem se kao ishodištu vraća Collegium u manjem sastavu.

Prof. mr. Eva Kirchmayer Bilić izrazila je radost što se to predstavljanje događa uoči zasjedanja Sinode, kojoj su jedna tema liturgijska slavlja. Govoreći pak o samom Collegiumu rekla je kako je za nju ansambl kao »jedan znak, svjetlo koje je nakon II. svjetskoga rata, pa sve do Domovinskoga rata svjetlilo među vjernicima, među laicima, među glazbenicima«. Istaknula je i duhovnost ansambla, koji je živio i živi kao jedna zajednica. Prisjetila se nastupa sredinom 80-ih godina te svjedočkoga i hrabroga vodstva s. Imakulate, koja je nakon jednoga koncerta u HGZ-u, zahvalivši svim izvođačima, podigla ruke i pokazala na sve pjevače i instrumentaliste, a potom podigla glavu, uperila oči prema nebu i podigla prst prema nebesima te je izmamila veliki pljesak. »To je značilo biti časna sestra, glazbenica,

dirigenticu u vremenu totalitarnoga sustava, i okupljati vjernike, kršćane, glazbenike«. Kirchmayer Bilić podsjetila je kako je na neki način Collegium postavio temelje novim zborovima, ansamblima koji su počeli nicati devedesetih godina. Sadašnja umjetnička voditeljica Collegiuma s. Cecilija Pleša, koja je članica Collegiuma od njegova početka, istaknula je: »Zahvaljujem dragom Bogu i za onu davnu djetinjstvu viziju moje susestre s. Imakulate Malinke koja je tu misao pretvorila u djelo i okupila grupu Božjih zaljubljenika u svetu glazbu, od Božića 1972. do danas, od koljena do koljena. Hvala stoga s. Imakulati izmisliteljici, vizionarki, tragateljici, dirigentici, voditeljici, kako ju je nazvao prvi duhovnik fra Gabrijel Đurak, što se upustila u ovu Božju avanturu te svoju viziju po Božjoj providnosti pretvorila u djelo koje se zove 'Collegium pro musica sacra', koji i danas pjesmom svjedoči svoju vjeru te njegovanjem i izvođenjem djela klasične kršćanske glazbene baštine duhovno obogaćuje kako članove kao izvođače, tako i slušatelje. Pleša se u zahvali spomenula svih koji su svojim radom, zalaganjem, duhovnim i materijalnim doprinosom pomogli u djelovanju i misiji Collegiuma. Završila je riječima kardinala Kuharića o 25. obljetnici Collegiuma: »Svi mladi pjevači i pjevačice Collegiuma, zajedno sa starijim suradnicima, pružili su u našoj Crkvi i našoj javnosti tolike doživljaje lijepoga koje pruža ozbiljna religiozna glazba. To je glazba duha, srca i savjesti. To je glazba koja obogaćuje čovjeka, oplemenjuje mu duh jer pruža zaista ljepotu, sklad, harmoniju povezanu s dobrotom i molitvom. Čovjek kad je izvodi postaje bolji i pažljiviji slušatelj, postaje plemenitiji.«

Od maloga zrna do velikoga ploda

Na kraju se okupljenima obratio i autor monografije don Anton Šuljić. »Čovjek ako je toliko duhovan osjeti da je najveća veličina kad su u službi nečega velikoga i važnoga ili nekoga velikoga i važnoga. A ja sam se tako osjetio. Moram priznati da nisam s velikim oduševljenjem prihvatio rad na ovoj knjizi jer sam znao što to znači: sjedenje sate i sate, otkidanja od odmora i sna, nakon posla, ali u svakom slučaju, kad je ovo završilo i kad je knjiga otisnuta, osjećam se malenim pred velikim djelom u kojem sam smio biti sluga riječi. I zato sam večeras u sebi silno zahvalan Bogu i sestrama i Collegiumu što sam mogao doživjeti taj unutarnji dinamizam Božjega djelovanja, jer u vremenu kada je nastao Collegium, tko bi očekivao da će od takvoga

maloga zrna nastati tako velik plod. Zato sam pišući učio. Učio sam ono što nas je učio i naš učitelj Turčinović – 'da se mora moći'. Uvijek se može ako imamo viziju, vjeru, i ako ustrajemo možemo uspjeti. Collegium je lice kulture, lice vjere prema našem narodu i prema svijetu. I zato sam jako zahvalan Collegiumu što sam mogao napisati ovu knjigu Collegiuma i naše Crkve«, istaknuo je Šuljić. Bila je to prigoda i za praznovodnu skladbu *Psalam 100, Kliči Bogu zemljo sva!* koju je za mješoviti zbor o 45. obljetnici djelovanja skladao i Collegiumu posvetio Martin Völlinger. Izvedena je i skladba *Zdrava Devica*, iz *Cithare octochorde* koju je obradio Mato Leščan te posvetio s. Imakulati Malinki za imendan (8. prosinca 1976.). Tom je skladbom Collegium pod vodstvom s. Imakulate u Jeruzalemu osvojio srebrnu

medalju na međunarodnom zbornom natjecanju 1996. godine. Solističku dionicu izvela je Renata Mihelčić, najdugovječnija solistica i pjevačica CPMS-a. Prisutni su imali priliku čuti marijansku antifonu *Alma Redemptoris Mater*, gregorijanski koral i višeglasje iz pera Giovannija Pierluigija da Palestrine koju je izvela Schola cantorum CPMS-a, koja se u posljednjih nekoliko godina predano posvetila njegovanju i izvođenju gregorijanskoga pjevanja i s njim povezanih djela renesansne polifonije. Na kraju su sadašnji i bivši članovi CPMS-a pod ravnanjem s. Imakulate izveli skladbu *Otče naš* Nikolaja Rimskog Korsakova. U znak zahvale Renata Mihelčić je u ime članova ansambla s. Imakulate predala umjetničko djelo Vere Reiser Sv. *Cecilija*. Kroz program je vodila mr. Tanja Popec. (ika.hr)



Predstavljen album Hrvatske korizmene popijevke

Album s 18 skladba »Hrvatske korizmene popijevke«, koji su zajedničkom suradnjom ostvarili Zbor »Pelikan« sestara Klanjateljica Krvi Kristove i Mješoviti zbor Instituta za crkvenu

ZAGREB

glazbu »Albe Vidaković« Katoличkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu predstavljen je u ponedjeljak, 20. ožujka 2017. god. u dvorani Tribine grada Zagreba.

Uvodno je voditeljica programa mr. sc. Tanja Popec naglasila kako »ovakve glazbene uratke rijetko imamo prigodu čuti, osim u liturgiji. Primjerice, mnoge su božićne pjesme komercijalizirane, ali korizmene i uskrсне poštedene su te zamke i uistinu su sačuvane u otajstvenosti muke, smrti i uskrsnuća. Zato se mogu razumjeti dubokom istinskom vjerom«.

Pozdravljajući okupljene, regionalna poglavarica Klanjateljica Krvi Kristove s. Ana Marija Antolović zahvalila je upravi KBF-a koja je dala pristanak za suradnju između zbora »Pelikan« i Mješovitoga zbora Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković«.

»U posljednjim desetljećima prvo oktet, a onda zbor 'Pelikan' snimio je četiri nosača zvuka. Dva su pjesme koje slave otajstvo Krvi Kristove i štuku utemeljiteljicu sv. Mariju De Mattias, jedan nosač zvuka donosi marijanske pjesme, a jedan adventske. Sanjale smo i željele